

Î N C H E I E R E

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Societatea pe acțiuni „Moldovagaz” și Societatea cu răspundere limitată „Florești-Gaz”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Larisei Munteanu împotriva Societății pe acțiuni „Moldovagaz” și Societății cu răspundere limitată „Florești-Gaz” cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Larisa Munteanu, casată hotărârea Judecătoriei Râșcani, municipiul Chișinău din 25 noiembrie 2016 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 18 mai 2016, Larisa Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldovagaz” și SRL „Florești-Gaz” cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 28 ianuarie 2016, reprezentanții SRL „Florești-Gaz” i-au demontat contorul de gaze naturale nr. 25114284, cu indicațiile echipamentului de măsurare la ziua demontării de 849,05 m³ de gaze natural și ceckerul 15, pe motiv că indicațiile ceckerului nu corespund cu indicațiile mecanismului de măsurare, fiind întocmit actul de demontare a echipamentului de măsurare.

Relevă că, la data de 22 februarie 2016 i-a fost adus la cunoștință actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 3 din 28 ianuarie 2016 emis de către SRL „Florești-gaz”, conform căruia, de la adresa sa de consum a fost demontat contorul de gaze naturale BKG6T nr. 25114284, cu indicațiile echipamentului de măsurare la ziua controlului de 04686 și ceckerul 13, indicând că sigiliul cu numărul „08” a fost afectat și există suspecții privind falsificarea sigiliului mecanismului de evidență, din care considerent contorul va fi supus constatării tehnico-științifice.

Afirmă că, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 076 din 10 februarie 2016, întocmit de Centrul expertize independente „Cexin”, a fost examinat echipamentul de măsurare BK-G4T nr. 26290930, cu indicile echipamentului de măsurare 04686,795 și ceckerul 13, concluzionând că, la contorul BK-G4T nr. 26290930 sigiliul inițial de pe capacul sumatorului a fost înlăturat cu instalarea ulterioară a unui alt sigiliu contrafăcut.

Susține că, în baza actului de predare-primire din 22 februarie 2016 i-a fost restituit contorul demontat, fiind împachetat și sigilat cu nr. CX 0002377, pentru efectuarea constatării tehnico-științifice repetate. Astfel, la data de 25 februarie 2016, a informat SRL „Florești-gaz” precum că, la data de 29 februarie 2016 va transmite Centrului Național de Expertize Judiciare contorul împachetat și sigilat cu nr. CX 0002377 în vederea constatării tehnico-științifice repetate.

Relevă că, la data de 29 februarie 2016, a depus la Centrul Național de Expertize Judiciare o cerere, prin care a solicitat efectuarea expertizei repetate a contorului enunțat, iar la data de 04 martie 2016, Centrul Național de Expertize Judiciare a adresat SRL „Florești-gaz” un demers, prin care a solicitat prezentarea materialelor suplimentare necesare pentru efectuarea expertizei și, anume, mostre de comparație a sigiliului din plumb al uzinei producătoare (2-3 sigilii), cu textul „08”, aplicate la echipamentele de evidență a gazelor de tip BK-G6T în perioada anului 2008, care să fie aplicate cât mai aproape de numărul contorului prezentat 25114284, solicitare care nu a fost executată de către pârâtă.

Susține că, la data de 03 martie 2016, SA „Moldovagaz” fără a fi efectuată constatarea tehnico-științifică repetată de către Centrul Național de Expertize Judiciare a emis decizia nr. 02 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, constatând că, la contorul de gaz BK-G6T nr. 25114284, sigiliul de pe coperta consumatorului a fost îndepărtat anterior cu instalarea ulterioară a unui sigiliu contrafăcut cu o imagine de relief pe partea de sus a cifrelor „08”, totodată, în baza pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, a decis efectuarea calculul consumului de gaze naturale prin metoda sistemului paușal pentru perioada de 365 zile și încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale cu plata preventivă după achitarea sumei recalculate, astfel, fiindu-i, eliberată chitanța de plată din 10 martie 2016, pentru un volum de 2912 m³ de gaze naturale în sumă de 19 303,76 lei.

Afirmă că, la data de 18 martie 2016, a expediat în adresa SA „Moldovagaz” o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 02 din 03 martie 2016, însă aceasta nu a fost executată.

Declară că, nu a încălcat clauzele contractuale și nu a înlăturat sigiliu de la contor iar raportul de constatare tehnico-științifică nr. 076 din 10 februarie 2016 a fost întocmit de Centrul expertize independente „Cexin” cu grave abateri de la prevederile legale, mai mult, acesta conține date eronate.

Astfel, consideră că, nu există nici un temei juridic pentru a-i fi calculat consumul de gaze naturale prin metoda sistemului paușal pentru o perioadă de 12 luni iar actele emise de pârâtă sunt ilegale.

Solicită anularea deciziei SA „Moldovagaz” nr. 02 din 03 martie 2016, cu privire la încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și a chitanței de plată în numerar din 10 martie 2016 în sumă de 19 303,76 lei emisă de SA „Moldovagaz”, repararea prejudiciului moral în sumă de 58 000 lei și încasarea din contul SA „Moldovagaz” a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2016 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea, prima instanță și-a argumentat concluzia reiterând că, prin raportul de constatare tehnico-științific nr. 076 din 10 februarie 2016 întocmit de către Centrul expertize independente „Cexin” s-a constatat că, la echipamentul de măsurare prezentat, sigiliul uzinei producătoare a fost înlăturat, ulterior fiind instalat sigiliul confecționat artisanal contrafăcut.

Astfel, prima instanță a constatat încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, ceea ce a condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumate, încălcând, astfel, prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017 a fost admis apelul declarat de către Larisa Munteanu, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. Au fost anulate decizia SA „Moldovagaz” nr. 02 din 03 martie 2016, cu privire la încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, chitanța de plată în numerar din 10 martie 2016, emisă de SA „Moldovagaz”, a fost încasat din contul SA „Moldovagaz” în beneficiul Larisei Munteanu suma de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Instanța de apel anulând decizia SA „Moldovagaz” nr. 02 din 03 martie 2016 și chitanța de plată în numerar din 10 martie 2016 și-a argumentat soluția prin faptul că, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 076 din 10 februarie 2016, specialistul a examinat un contor cu următorii indicii: indicațiile mecanismului de măsurare - 04686.795 m³ și ceckerul - 13, fapt ce denotă că, specialistul a examinat un alt contor dar nu cel demontat de la Larisa Munteanu, care indica alți indici, având o diferență enormă. Or, conform actului de demontare a echipamentului de măsurare din 28 ianuarie 2016 întocmit de SRL „Florești-gaz”, la momentul demontării indicațiile mecanismului de măsurare erau 849 m³ iar indicațiile ceckerului - 15.

Astfel, instanța de apel, a concluzionat că, în speță nu se atestă încălcarea de către Larisa Munteanu a clauzelor contractuale la locul de consum iar furnizorul este obligat să anuleze factura pentru consumul de gaze naturale în urma încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale, emisă în baza deciziei anulate.

Admițând parțial cerința cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, în acțiunile SA „Moldovagaz” se denotă fapta ilicită și, respectiv, survine vina acesteia pentru prejudiciul moral pretins, însă suma solicitată în cunatum de 58 000 lei este exagerat de mare și nu

corespunde caracterului și gravității suferințelor psihice suportate, astfel, urmează a fi micșorată până la suma de 5 000 lei.

La data de 15 august 2017 și 12 septembrie 2017 SA „Moldovagaz” și SRL „Florești-gaz”, au declarat recursuri împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursurilor, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursurilor au indicat că, nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, ceea ce a dus la aprecierea arbitrară a probelor.

Menționează că, instanța de apel greșit a constatat că, contorul demontat de reprezentanții operatorului de rețea a fost sigilat și luat de aceștia, dar nu a fost lăsat consumatorului final pentru a fi prezentat la constatarea tehnico-științifică și nu i-au explicat consumatorului posibilitatea efectuării unei verificări metrologice de expertiză a contorului, deoarece conform pct. 7 și 8 din actul de demontare a echipamentului de măsurare din 28 ianuarie 2016, consumatorului i-au fost aduse la cunoștință motivele demontării și drepturile de care dispune, inclusiv dreptul de a alege instituția care va efectua constatarea tehnico-științifică, dreptul de a solicita efectuarea verificării metrologice de expertiză, însă consumatorul a oferit contorul operatorului de rețea pentru a fi prezentat la constatarea tehnico-științifică, fapt confirmat prin mențiunea și semnătura acestuia din actul enunțat și, anume, „ofer contorul operatorului de rețea pentru a-l prezenta la constatarea tehnico-științifică”, fără a-și manifesta expres opțiunea de a alege instituția care urmează să efectueze constatarea tehnico-științifică sau intenția de a asista la desfășurarea acesteia. Cu atât mai mult că, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 076 din 10 februarie 2016, s-a constatat integritatea pachetului în care a fost sigilat echipamentul de măsurare demontat și împachetat de către SRL „Florești-gaz” în prezența consumatorului.

Astfel, invocă că, instanța de apel la soluționarea cauzei urma să aplice prevederile pct. 126 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, care reglementează că, în cazul în care consumatorul final refuză ca împreună cu operatorul de rețea să prezinte echipamentul de măsură și/sau sigiliile, în ziua depistării violării sigiliilor sau a intervenției în echipamentul de măsurare instituția care va efectua constatarea tehnico-științifică, operatorul de rețea, unilateral, va prezenta probele împachetate și sigilate la instituția care efectuează constatarea tehnico-științifică.

Consideră că, instanța de apel eronat a concluzionat faptul că, la momentul demontării contorului nu a fost explicat consumatorului metoda de fraudă și nu a fost inclusă în actul de demontare, precum și eronat a interpretat prevederile pct. 123 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, deoarece la momentul demontării echipamentului de măsurare, având doar presupuneri, operatorul de rețea nu a cunoscut metoda de fraudă, din care motiv a demontat contorul pentru a fi supus constatării tehnico-științifice și pentru a stabili modalitatea intervenției în echipamentul de măsurare a gazelor naturale. Astfel,

instanța de apel incorect atribuie operatorului de rețea o neexecutare a obligației, pe care legea nu o prevede.

Relevă că, în partea descriptivă a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 076 din 10 februarie 2016 se menționează că, la contorul de gaze BK-G6T nr. 25114284, sigiliul anterior de la capacul mecanismului de evidență a fost îndepărtat cu instalarea ulterioară a unui sigiliu contrafăcut cu imaginea de relief în partea de sus a cifrelor „08”, iar platforma de polimer pe care este asamblat ceckerul a fost îndepărtată la distanța de aproximativ 1-2 mm de la locul său de fixare, ceea ce a cauzat ruperea legăturii mecanice între componentele mecanismului de măsurare a gazelor naturale.

Susțin că, contrafacerea sigiliului și intervenția în echipamentul de măsurare constituie acțiuni ilicite ale consumatorului care au dus la încălcarea clauzelor contractuale, or, conform prevederilor pct. 14 lit. f) din contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorului casnic nr. 5125 din 22 mai 2014, consumatorul este obligat să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate acestuia, iar conform pct. 12 lit. f) alin. (2) din contract, încălcarea clauzelor contractuale de consumatorul casnic care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat sunt intervenția în funcționarea echipamentului de măsurare.

Astfel, consideră că, concluzia instanței de apel precum că, probele administrate nu atestă încălcarea de către consumator a clauzelor contractuale vine în contradicție cu materialele cauzei.

Mai invocă că, instanța de apel concluzionând că, specialistul Centrului de expertize independente „Cexin” a examinat un alt contor, dar nu cel demontat de la reclamanta, nu a luat în considerație actul de demontare a echipamentului de măsurare din 28 ianuarie 2016 și raportul de constatare tehnico-științifică nr. 076 din 10 februarie 2016 (cu poze anexate) care prevăd că, tipul și numărul echipamentului de măsurare demontat și supus constatării tehnico-științifice este același, fapt confirmat și prin imaginile foto ale echipamentului de măsurare, inclusiv și împachetat, iar indicarea din greșeală mecanică în raportul de constatare tehnico-științifică a altor indicații a mecanismului de măsurare nu presupune prezentarea altui contor de gaze.

Califică ca contradictorie cu circumstanțele cauzei și lipsită de temei legal concluzia instanței de apel, precum că, pârâții nu au prezentat expertului informațiile și mostrele solicitate pentru efectuarea expertizei, deși prima instanță corect a constatat că, contorul a fost procurat de reclamantă pe motiv că SRL „Florești-gaz” nu dispunea de astfel de tip de contoare, mai mult, intimata nu a luat individual măsuri de a obține mostrele respective de la vânzător și de a le prezenta pentru efectuarea expertizei.

Susțin că, la solicitarea consumatorului, i-a transmis echipamentul de măsurare pentru efectuarea constatării tehnico-științifice repetate, însă în adresa SA „Moldovagaz” nu a fost înregistrată nici o solicitare din partea consumatorului, astfel nu-i poate fi imputat faptul că, a împiedicat efectuarea expertizei repetate.

Prin referința depusă la data de 12 octombrie 2017 SRL „Florești-Gaz” a solicitat admiterea recursului declarat de către SA „Moldovagaz”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile au fost depuse în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către SA „Moldovagaz” și SRL „Florești-Gaz” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către SA „Moldovagaz” și SRL „Florești-Gaz” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile SA „Moldovagaz” și SRL „Florești-Gaz” ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin.(1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către SA „Moldovagaz” și SRL „Florești-Gaz” se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic